

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8SŽi/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 6013201456
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6013201456.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne : Ing. K. H., narodená XX.X.XXXX, bytom v D. - K., K. XXXX/XX, právne zastúpená : Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom kancelárie v Bratislave, Grösslingova 4, IČO : 36 864 421, proti žalovanej : starostka obce Dolná Lehota, so sídlom v Dolnej Lehote, 162, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia o odmietnutí žiadosti o sprístupnenie informácií, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2016, č. k. 24S/268/2013-89, výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/268/2013-89 z 19. februára 2016 vo výroku, ktorým Krajský súd v Banskej Bystrici nepriznal žalobkyni náhradu trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 19. februára 2016, č. k. 24S/268/2013-89 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutie Obecného úradu obce Dolná Lehota zo 17. júna 2013, č. 225/2013-2 a fiktívne rozhodnutie žalovanej, ktorým odvolanie žalobkyne zamietla a potvrdila rozhodnutie Obecného úradu obce Dolná Lehota zo 17. júna 2013, č. 225/2013-2, ktorým odmietla sprístupniť informácie na základe žiadosti žalobkyne zo 4. mája 2012 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Žalobkyni krajský súd náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade trov konania poukázal na ustanovenie § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a skonštatoval, že v preskúmanom prípade žalobkyni s poukazom na ustanovenie § 250k ods. 1 veta in fine Občianskeho súdneho poriadku náhradu trov konania nepriznal.

Za dôvody hodné osobitného zreteľa krajský súd považoval skutočnosť, že v konaní podľa ustanovení § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku súd preskúmava zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom podľa ustanovenia § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická

osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu. Konanie sa začína na základe žaloby, pričom žalobca musí už v žalobe tvrdiť, že bol rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Toto tvrdenie je esenciálnou náležitosťou žaloby, ktoré musí žaloba okrem všeobecných náležitostí stanovených v ustanovení § 249 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku obsahovať. V tomto prípade žalobkyňa v žalobe ani netvrdila, že postupom a rozhodnutiami prvostupňového i druhostupňového správneho orgánu bola ukrátená na svojich právach, resp. právom chránených záujmoch, t. j. žaloba neobsahovala uvedené tvrdenie, ktoré je podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov Slovenskej republiky náležitosťou žaloby.

Ďalej krajský súd prihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa žiadala podanou žalobou preskúmať rozhodnutie Obecného úradu obce Dolná Lehota č. 225/2013-2 zo 17. júna 2013 a fiktívne rozhodnutie žalovanej ako druhostupňového správneho orgánu, ktoré sú (z dôvodov uvedených v odôvodnení predmetného rozsudku) rozhodnutiami nulitnými, resp. ničotnými, pretože boli vydané potom, ako už bolo vo veci žiadosti žalobkyne o poskytnutie informácií zo 4. mája 2012 právoplatne rozhodnuté (fiktívnym prvostupňovým rozhodnutím, ktoré bolo vydané po vydaní rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/78/2012, a ktoré nadobudlo právoplatnosť). Takéto nulitné, resp. ničotné rozhodnutia nemajú žiadne právne účinky, a preto ani nie sú spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov žalobkyne. Takýmito rozhodnutiami teda žalobkyňa nemohla byť ukrátená na svojich právach. Predmetné rozhodnutia krajský súd zrušil, súc viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, len z dôvodu právnej istoty.

Žalobkyňa navyše mohla v prípade, že žalovaná po vydaní rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/78/2012 a vrátení administratívneho spisu, nesprístupnila žalobkyňi všetky požadované informácie na základe jej žiadosti zo 4. mája 2012 a ani nevydala rozhodnutie o nesprístupnení informácií, podať proti prvostupňovému fiktívnemu rozhodnutiu odvolanie a v prípade, ak by žalovaná nebola rozhodla o odvolaní a bolo by vydané fiktívne druhostupňové rozhodnutie, mohla podať žalobu na krajskom súde podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Takýto postup žalobkyňa nevyužila.

Navyše žalobkyňa si v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku trovy konania nevyčísliła v lehote 3 dní od vyhlásenia rozhodnutia. Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodol o náhrade trov konania tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia krajského súdu.

Žalobkyňa podala riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2016, č. k. 24S/268/2013-89, výroku o trovách konania odvolanie (ďalej len „podané odvolanie“ „odvolanie žalobkyne“), v ktorom sa domáhala aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) zmenil výrok o nepriznaní trov konania v rozhodnutí krajského súdu tak, že prizná žalobkyňi náhradu trov konania tak, ako je vyčíslená v prílohe odvolania.

K podanému odvolaniu sa žalovaná nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobkyne podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § s 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ale ani na zmenu.

Úlohou odvolacieho súdu v prejednávanej veci je posúdiť, či rozhodnutie krajského súdu, vo vzťahu k výroku o trovách konania, je vecne správne v tom smere, že dôvody, ktoré uviedol krajský súd v napadnutom rozhodnutí možno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých krajský súd nepriznal žalobkyňi právo na náhradu trov konania pred krajským súdom.

Na úvod odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je potom omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Podľa názoru odvolacieho súdu vychádzajúc z ustanovenia § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho

poriadku vec, ktorá je predmetom odvolania žalobkyne, krajský súd nesprávne právne posúdil. Nesprávne právne posúdenie krajským súdom spočíva v tom, že na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval ustanovenie § 250k ods. 1 in fine Občianskeho súdneho poriadku a zároveň ho aj neprávne interpretoval, keď vyhodnotil, že za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nepriznal žalobkyni náhradu trov konania pred krajským súdom, možno považovať to, že krajský súd preskúmaval zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, že žalobkyňa v žalobe netvrdila, že bola postupom a rozhodnutím správneho orgánu ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmov, že žalobkyňa žiadala o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí správnych orgánov, ktoré sú nulitnými (ničotnými), že žalobkyňa mohla podať proti prvoinštančnému fiktívnemu rozhodnutiu odvolanie, čo však neurobila a že si trovy konania v zmysle ustanovenia § 151 Občianskeho súdneho poriadku nevyčísliła v lehote troch dní od vyhlásenia rozhodnutia.

Dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd neprizná náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 in fine Občianskeho súdneho poriadku majú svoj pôvod v subjektoch konania alebo v predmete konania. Vždy by však mali mať výnimočný charakter. To sa odzrkadľuje aj v právnej konštrukcii predmetného ustanovenia. K uplatneniu ustanovenia § 250k ods. 1 in fine Občianskeho súdneho poriadku by mal preto súd pristúpiť len vo výnimočných prípadoch, pričom tie musí riadne a presvedčivo zdôvodniť tak, aby jeho rozhodnutie nevzbudzovalo pochybnosti o tom, akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd dodáva, že sama skutočnosť, že súd preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnom konaní nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý nemožno priznať žalobkyni právo na náhradu trov konania pred krajským súdom. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na stanovisko uverejnené pod č. R 23/1989.

Ďalej podľa názoru odvolacieho súdu ani skutočnosť, že žalobca v žalobe netvrdil, že bol postupom a rozhodnutím správnych orgánov ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmov, nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý nemožno priznať žalobkyni právo na náhradu trov konania, keď sám krajský súd uvádza, že toto tvrdenie je esenciálnou náležitosťou každej žaloby. Ak by žalobca netvrdil, že bol ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch, nebol by legitimovaný na podanie žaloby podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Ak krajský súd poukazuje na to, že napadnuté rozhodnutia sú ničotnými, a teda nemajú žiadne právne účinky, tak uvedená skutočnosť sama o sebe tiež nie je dostatočným dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Odvolací súd poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky síce vydal uznesenie z 30. septembra 2015, sp. zn. 6SŽi/43/2014 práve z dôvodu právnej istoty žalobkyne, avšak nesprávny úradný postup správnych orgánov nemôže založiť dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý žalobkyni krajský súd neprizná v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 in fine Občianskeho súdneho poriadku právo na náhradu trov konania.

Ani tvrdeniu krajského súdu, že žalobkyňa mohla podať proti prvoinštančnému fiktívnemu rozhodnutiu po vydaní rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 2013, č. k. 24S/78/2012-29 a vrátení administratívneho spisu žalovanej odvolanie, hoci ho žalobkyňa nepodala, nemožno priznať relevanciu, keď žalobkyňa toto odvolanie podala a podľa odvolacieho súdu tak urobila riadne a včas.

Napokon súvislosti s nevyčíslením trov konania žalobkyňou v lehote troch dní od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia musí odvolací súd dať za pravdu argumentácii žalobkyne, keď nebolo jej povinnosťou vyčísliť si trovy konania v lehote stanovenej podľa ustanovenia § 151 Občianskeho súdneho poriadku, ak krajský súd žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Pokiaľ súd účastníkovi náhradu trov konania neprizná, nemá právny význam, aby si účastník tieto nepriznané trovy vyčísľoval. Ani uvedenú skutočnosť preto nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nemožno priznať žalobkyni právo na náhradu trov konania.

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2016, č. k. 24S/268/2013-89, výroku o trovách konania, zrušil podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. h/ Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492ods. 2 Správneho súdneho poriadku a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie (ustanovenie § 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), v ktorom je krajský súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (ustanovenie § 226 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval. Povinnosťou krajského súdu bude v novom rozhodnutí vo veci náhrady trov konania rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania (ustanovenie § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 224 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku). Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.